

4 oldal, 20 hari

Messer Sándor

Tóth János úgy rontott be a kapun, hogy felesége, Katica, aki éppen a csirkéket etette, ijedében kiejtette kezéből a kosarat.

— Mi történt, János? János boldogan magához szorította feleségét, megcsókolta s csillogó szemmel ezt mondta: — Kineveztek... igazgatónak.

— Tégd? — csodálkozott tágra nyílt szemmel Katica.

— Engem bizony... a kazánkövacs mestert.

Katica szívét jóleső öröm töltötte el a váratlan és örömdetes hír hallatára. Búszkán nézett férjére, erre az erőteljes emberre, aki egy fejjel magasabb volt nála. Karanfoglta Jánost és bementek a konyhába.

Egyszóval, konyhás, alacsony, külvárosi házban laktak. Katica dolgos keze kellemessé tette a kis otthon. Az udvar rózsabokrok díszítették, amelyeknek virágai kellemes illattal töltötték be az egész házat. Az udvar felét elkerítették a majorság részére. Katica nagyon szerette a majorságot. Még születését, falun megtanulta, hogyan kell gondozni, nevelni őket. Sohasem gondolt arra, hogy városi fiúhoz menjen férjhez. De négy évvel ezelőtt, amikor János több városi munkással a faluba jött, nagyon meglepetést keltett; s észrevette, hogy ő is tetszik Jánosnak. János ezután többször kiért a faluba s egy napon megkérte kezét. Nehéz volt megvárni szüleitől, falujától, de János iránti vonzalma nem ismert határt.

Négy bodog év telt el azóta. Katicának közben leány gyermeke született. Noha a fiú gyermekét várták, nagyon örültek a kislánynak is, akit Juliskának neveztek el.

Miután Jánost kinevezték igazgatónak, még nagyobb volt az öröm a családban. Ez az öröm azonban nem tartott sokáig. Tóth János igazgató egyre későbbben járt haza; többször előfordult, hogy haza sem jött, sok munkájára hivatkozva. Katica aggódva nézte férjét, aki az utóbbi időben lefogott és sápadt lett.

— Nem volna szabad ilyen sokat dolgoznod — mondta Katica egy este. — Tükrre méssz, Janikám. Es nekem sincs nyugtóm, míg haza nem jössz.

János ridegen válaszolt: — Az egész gyárért felelek, gondolhatod, hogy sok a munkám.

Egy napon János a szokottal jóval korábban jött haza. Alig váltott néhány szót feleségével, kislányát megcsókogta s a szobába ment átöltözni. A sötétlők ünnepi ruháját vette fel.

Katica érdeklődve kérdezte: — Hova készülsz, Janikám?

— Banketre megyek...

— Egyedül? — csodálkozott az asszony. — Hát én?

— Ugyan, — legyintett kezével János — nem odaváló vagy te. — Mind művelt emberek lesznek és veled csak édesgényt vallanak.

Katica mereven nézett férjére; ilyesmit még sohasem mondott neki.

Hegedüs István

Ujra együtt...

— Karcolat —

Mintha fekete fátyol borult volna a szemére, nem látott semmit. Ugy érezte, hogy forog vele az egész szoba. Sirás fogta el; de nem sírt. Mint a kőszobor, úgy állt a szoba közepén és távolodó férje után nézett. Ekkor megeredtek könnyei. A kislány nem értette, mi történt, az anyjához szaladt és ő is sírt. Egymást átölelve sirtak sokáig, nagyon sokáig.

Tóth János igazgató megjelent a banketten. Senki sem csodálkozott azon, hogy egyedül jött, hiszen még nem láták a feleségét. A társaság jól érezte magát, de talán mégis János mulatott a legjobban. Egész éjjel tükrözött, Lugosi Mancival szórakozott.

János már régen beleszeretett titkárnőjébe, aki sokkal csinosabb volt, mint a felesége. Lugosi Manci jól tudta ezt s különböző ajándékokkal halmozta el magát. János már a kezében volt; úgy osavarta, mint a fonálát.

Hajnalfélét együtt távoztak, Manci lakására mentek. Aznap nem mentek a gyárba, másnap sem. János már nem is gondolt családjára; Mancival élt. Harmadnap, amikor bement a gyárba, nagy meglepetés érte. Leváltották. Ugy érezte, mint ha fejenütközött volna. Szégyelte magát az emberek előtt, munkatársaitól,

akik biztak benne. Mint az alvó, úgy szédült ki a gyár kapuján. Felszállt az egyik villamosra és Lugosi Mancához ment.

— Leváltottak, Mancikám — mondta.

— Micsoda? — kelt ki magából Manci. — Már nem vagy igazgató?

— Nem! — válaszolta röviden.

— Es még hozzád mérészel jönni, te... kazánkövacs mester. Ki innen — mondotta és az ajtóra mutatott.

Tóth János tanácstalanul bandukolt az utcán. Három napja nem volt otthon. Nem tudta, mitévő legyen. Visszamenne, de hogyan fogadja majd Katica?

Későre járt, amikor lakásához ért; reszkelő kézzel nyitotta ki az ajtót. A lakásban sötét volt. Megjött. Talán csak nem ment vissza az anyjához — gondolta. — Megkópogattam az ablakot.

— Ki az? — kérdezte Katica.

— En — felelt alig hallhatóan János.

Ott álltak a tornácra és szótlanul nézték egymást. Gyönyörű szép nyári este volt.

— Visszajöttem, Katica. Itt a helyem nálatok — mondotta bűnbánóan.

— Gyere be.

Mindketlen Juliska ágya fölé hajoltak, aki mosolyra nyílt ajakkal, édesen aludta álmát. Ugy tűnt, mint ha ő is boldog volna, hogy újra együtt a család.

Tollhegyre kíváncsiak...

Néhány „indiszkrét” kérdés

A napokban egy barátommal bementem a Köztársaság-ut. „Dunare” állami vendéglőbe, hogy szomjunkat egy „halba” sörrel oltsuk. Míg a rendelést vártuk, barátom egy üres asztal mellett álló két szék közül egyet elem tőlt, leüléssel kínált. A megmozgatott szék fájdalmasan nyögött, reccogott, inogni kezdett s mint berugott ember, ide-oda dülöngélt. Másikkal próbáltam szerencsét, de ez a végelgyengülésben társával „versenyben állott”.

Hozta a kiszolgáló a várva-várt, nagyon is habzó italt. Az a kereszt mozdulat, amellyel a pincér a két „halbát” asztalunkra helyezte, nem tudom, az „előkelő” terítőnek, vagy a „tábornagy” sarzsának szolgált, melyet „halbáink” viseltek s amelyeknek alján mintegy kétujnyira jó langyos söröcske húzódott meg nagy szerényen.

A sörre várakozás közben tekintem az inyoskalandozó különböző „apetitív”-ek szekrényén kalandozott végig és mivel szeretem a sajtot és két napon át sem Aradon, sem Ujradon egyetlenegy Alimenteraban sem találtam, érthető örömmel fedeztem fel ott egy egész „karkával”. Barátom azonban örömet lelohasztotta. Az ételeken másképp légyoszlaságra mutatott. Igaz, hogy organdit terítették a különböző ételfélékre, de az inkább a legyeket védte, hogy bejutásuk után többé ki ne jöhessenek.

A finom sörös habot egy szempillantás alatt magunkbanyeltük. Kliment, tekintetünk azt kérdezte egymástól: 1. sörös hab helyett miért nem adnak habos sört a szomját oltni betérő vendégeknek, 2. miért nem küldik „fiatalító kurát” a kivénhedt és megrokkant székeket és végül, miért nem ügyelnek arra, hogy az organdi ne csak „disze” legyen az ételszekrénynek.

Ezekre a kérdésekre minden bizomnyal a Közéletelmzési Trósz vezetősége kielégítő feleletet tudna adni.

S. B.

Rádióhírek

Csütörtök, július 26.

BUKAREST I. 7: Rádióhírszolg. 7.15: „Jó reggelt, gyerekek!” 7.30: Reggeli hangverseny. 8.30: Központi sajtószemle. 9: Filmzene. 10: A rádió népi zenekara játszik. 10.28: Hangverseny. 11.20: Operaszíndarabok. 12.15: Népi dalok és táncok. 13: Hírek. 13.05: Szimfonikus zene. 14: Eneklári hangverseny. 14.48: Esztrád hangverseny. 15.30: Hírek. 15.35: Műsor a román népi zenét kedvelők számára. 16: Melódia. 16.15: Zenés műsor gyermekek számára. 16.45: Külföldi sajtószemle. 17: Kamarazene. 17.30: Rádióhírszolg. 17.45: Dalok. 18: Előadás. 18.15: Nagy-Britannia népi zenéjéből. 18.55: Hírek. 19: Kivánsághangverseny. 19.30: Rádióhírszolg. 20: Táncczene. 21: Az 1956. évi salzburgi Fesztivál első zenekari hangversenyének közvetítése. 23.30: Rádióhírszolg. Sport hírek.

BUKAREST II. 14.05: Könyvtér. 14.45: Zongorahangverseny. 15: Hírek. 15.05: Román népi dalok és táncok. 15.30: Cornelia Gavrilescu énekel. 16: Rádióhírszolg. 16.15: A műkedvelők zenei előadása. 16.45: Eneklángverseny. 17.30: Könyvtér. 17.54: Orvosi tanácsok. 18: Szívetek. 18.20: Francia könnyűzene. 19: Moszkva beszélt. 19.30: Román népi muzsika. 20: Falvak újságja. 20.45: Eneklángverseny. 21.30: Román népi muzsika. 22: Rádióhírszolg. Sport hírek. 22.25: Román kóruszene. 23: Szimfonikus zene.

BUDAPEST (KOSSUTH). 8.10: Népdalok. 8.40: Szimfonikus táncok. 9.20: Kínai népmese. 10: Hírek. 10.10: A rádió nyári szabadegeteme. 10.40: Dalok. 11: Válaszolunk halgatóinknak. 11.15: Indulok. 11.30: Elbeszélés. 12: Hírek. 12.10: Lengyel kórusok. 12.30: Részletek A windsori vig nők című operából. 13: Falusi híradó. 13.15: Zenekar. 14.15: A rádió gyermekműsora. 15: Hírek. 15.30: Zongora. 16: Az épülő kommunizmus nagy országában. 16.30: Szív küldi... 17: Hírek. 17.10: Táncczene. 17.40: Zene. 18: Róport. 18.15: Népdalok. 18.55: Kommentár. 19: Külpolitikai kérdésekre válaszolunk. 19.10: Tarka műsor az An-nának, Pannik, Anikók, stb. tiszteletére. 20: Esti híradó. 20.20: Jövest, gyerekek! 20.25: Zenekar. 21: Kilit. A rádió világhíradói folyóirata. 22: Hírek. 22.15: Közvetítés Brüsszelből. 23.45: Éji zene. 24: Hírek. BUDAPEST (PETŐFI). 14: Operakórusok. 14.30: Operatársulatok. 15.10: Egy falu — egy nő. 15.40: A gyermekrádió műsora. 16: Lap-szemle. 16.10: Ifjúsági rádiójáték. 16.50: Vonószenes. 17.30: A Moszkvai Nagyszínház zenekara. 17.45: Harcosok emlékeztető. 18: Mídám kórusművek. 18.30: Bál után. Elbeszélés. 19: Filmzene. 19.30: Lá-nyok, asszonyok... 19.45: Zenekari hangverseny. 21.05: A külföldi sajtó hasábjairól. 21.15: Táncczene. 22.15: Sport híradó. 22.35: Népdalok.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Az országos ifjúsági teniszbajnokság városi szakaszáról

Négy napon keresztül hangosak voltak a Flamura Rosie UTA Marosmenti tenispályái. Több, mint 45 ifjú részvételével folyt a harc a győzelemért. Nagy volt a tét. A város ifjúsági bajnokai büszke címét nyerték el a győztesek, akik részt vesznek az augusztusban Bukarestben megtartandó döntőben.

Örvendetes tény, hogy ily nagy-számu részvevője volt az ifjúsági teniszbajnokságnak. Megállapítható azonban, hogy ez a szám még nagyobb lehetett volna, ha a többi sportközösség is megfelelő gondot fordítana a teniszsportra. A verseny mezejére ugyanis nagyszámú UTA játékosból állott.

Ami a színvonalat illeti, ez kielégítőnek mondható, különösen a fiuk-nál. Nagy közönségsikerű volt a gyermekversenyek. A nagyokat megsegényítő biztonsággal ütöttek a labdát. Kitűnt közülük a 11 éves Albert III., a 10 éves második helyezett Wolf Gábor és András II., aki a harmadik helyen végzett és csak nagy küzdelem után kapott ki Wolfól.

A 15—16 éves csoportjában is szép játékokat vívtak a versenyzők. A győztes a jó stílusú, de kissé köny-

nyelmű Horváth Ernő Nehezen verte meg a döntőben az ugyancsak szép stílusban teniszező tehetséges Andrást I-et.

A 17—18 évesek csoportjában a már kiforrott játékosnak számító Albert II. lett a győztes. Ha tovább így fejlődik, kiváló teniszezővé válhat. A döntő másik résztvevője Sajti Árpád is ügyes játékos, fizikailag azonban erősödnie kell. Kitűnt még Boné Vilmos és Wexler András.

A leányknál jobban megállott a nagy tét, a döntő résztvevői ugyanis, mind Pataki Györgyi, mind Héder Irén nagyon idegesen játszottak. Győzött a biztosabb Pataki a jobb stílusú Héder felett.

Örvendetes tény, hogy a leányok-nál is van némi utánpótlás. Úgyes-nek ígérkezik Budorizan Vera, Csor-ba Julia, Fényes Mária, Sárközi Má-ria és Hajdu P.

A döntő eredményei: Gyermekek 14 éves korig: Albert III—Wolf 6:4, 6:1. Fiúk 15—16 évesek: Horváth—András 7:5, 7:5. Fiúk 17—18 évesek: Albert II—Sajti 6:1, 5:4. Leányok: Pataki Györgyi—Héder Irén 6:2, 3:6, 6:3. Fiu páros: Sajti, András—Albert II, Albert III 7:5, 6:2.

Grünwald Imre, tenisz-edző

Néhány sorban

Az e hétre tervezett Békekupa teniszversenyt elhalasztották. A versenyeket augusztus 16—17 és 18-án rendezik meg Aradon. Itt írjuk meg, hogy az országos teniszbajnokság városi szakaszának első és másod-osztályú küzdelmei pénteken kezdődnek.

★

Ma filmszínházainkban

Dózsa György: július 29-ig: GROF MONTE CHRISTO. Nicolae Balcescu: július 29-ig: TOLEDOI SZERETOK. Herbák János: július 29-ig: A DENEVER. Caragiale: július 29-ig: A CSAVAR-GO. II. rész. Ifjúsági: július 29-ig: BROVKIN, A KÖZLEGÉNY. Soli-

daritake: (Gáj): július 29-ig: RIO ESCANDIDO. Maxim Gorkij: (Mikela): július 29-ig: SCANDERBEG, December 30: július 28 és 29-án: BUDAPESTI TAVASZ. Ilie Pintile CFR: (Gradiste): július 27—29-ig: A SPANYOLTERI LANYOK.

Közlemények

Az ILLA közli az államosított ingatlanok lakóival, hogy a szektorra bontás következtében, 1956 augusztus

bus 30-tól kezdődően a házbecéket az egyes szektorok alább megjelölt helyen működő pénztárainál kell kifizetni:

I. szektor: Closca utca 2. szám. II. szektor: I. C. Frimu utca 23. szám. (November 7 utca sarok). III. szektor: Anatole France utca 1. szám. IV. szektor: Eminescu utca 1. szám. V. szektor: Petőfi utca 2. szám.

augusztus 12-én Vinga községben nyári vásárt tartanak, melyre minél nagyobb számban meghívják Temes-vár-tartomány termelőit és kollektív gazdaságait.

Az egyes szektorokhoz tartozó utcák névsora minden egyes szektornál ki van függesztve.

Anadváros néptanácsának kereskedelmi osztálya közli, hogy 1956

Elsőosztályú esküvő

Egy évvel ezelőtt a főtéren rózsás arcú, fűtős hedve fiatal nő toppant elém. Lemerős, kedves mosollyal kérdezte:

— Elvtársam, már nem is emlékszik rám? — Nevetett és akkor arca gördöcskésről megismertem Annuskát, akit egyszer nagy és fájdalmas szerelem csalódásában s árvaságában nekem sirta el bánatát. „Ölem kérdezte meg, lehet-e tovább élni annak, akit úgy megalapított az élet, mint őt, akit a végtelenség elhagyott egy másik lány miatt?”

Mondogattam én akkor, hogy az első család, az első könny olyan, mint a tavaszi vihar, elmúlik s ennél jobban megbecsüli majd azt az „igazit”, akit talán még nem is ismer. Annuska csak hüppögött és sirta: „Jaj, én már nem fogok tudni hinni soha egynek se, jobb lenne tén a föld alatt fekvő, akkor nem fájna úgy”. Ez a „tán” jelzete, hogy Annuska nem fog elkövetni semmiféle csalódást s az még inkább megnyugtató, hogy szeméit törlögetve megkérdezte: mikor lehet megismerni „az igazit”? Mondtam Annuskának, hogy azt csak érezni lehet. Nos, ez az egykori családtag lány állt előttem a főtéren és mutatta kis kemény, kidolgozott kezét, melyen ott csillogott az arany karikagyűrű. Kicsit pirulva, a boldogság diadalának dícsérvésével mondta, hogy igazam volt. Már nem is gondol arra a hülyeségre, aki miatt olyan sokat sírt. Meglátta az igazit, megrögzött a kultúratorpotban. Együtt indultunk tovább s Annuska az uton sokmindent elmesélt boldogságáról, derék, jó és gyengéd életéről, a kis szoba-konyhás lakásról, melybe most vezettek be a világra s most vásároltak csipkefüg-gönyöket.

— Szép volt a jegyesség, szép a házasság, csak az esküvő nem volt szép — mondta Annuska. — Még most is elállcsorodik a szívem, ha rá gondolok.

— Aztán miért nem volt szép az esküvő? Csak nem esett bicskakás a lakodalomban? — kérdeztem.

— Nem, nem arról van szó. Nem történt semmi hiba, mégis olyan volt, mint egy hideg zuhany.

Várakoztam néztem rá s elkomor-lyodó arcomon úgy tükröződtek az emlékek, mint sima víz tükrén az elvonuló felhők.

— Jaj, ha tudná, elvtársam, úgy mentem az esküvőre, mintha szárnnyal emelkedtem volna. Úgy tűnt, valami gyönyörű mesét élek, amelyet az irók könyvekben írnak. Laci fogta a kezemet, mint ha attól félt volna, hogy elveszít. Virágok is kaptam s jött a mester a gyárból, az anyám, meg a barátom. Mentünk az anyakönyvvezetőhöz. Nem tudom, miért, úgy képzeltem, hogy az a hely, ahol két szerelmes egy életre összekötött a sorsát, olyan, mint a boldogság előszobája — tehát szép, tisztá, virágdíszes.

Amikor beértünk abba a rendtel-ten, elhanyagolt irodába, úgy éreztem, mint ha hideg zuhanyt öntöttek volna a nyakam közé. Nem akartam hinni a szememnek. Ahány darab roz-ga butor volt a szobában, az mind más színű volt. A padlón eddigbott cigarettahévek, a mennyezet sárka-ban pókháló, az íróasztalon lim-lomok rendetlen összevisszaságban. Az anyakönyvvezető egy gon-derelt hivatalnok, fekete kloti könnyűköddel, gyász szalaggal a kar-báthajlókáján, harmadnapos száka-lal a képen, kicsit mogorván darálta egy rongyosra foszlott hivatalos köz-lönyből az esketés szövegét. Látszott rajta, hogy unja és hamar túl akar

esni a dolgom. Edesanyám mellettem állt a fájós lábával. Szerettem volna leülten, de nem volt mire. Csak annyi szék volt, ahány hivatalnok ült a szobában. Anyám, aki-vel helegig tartó vitám volt az esküvő miatt, mert templomi szertar-tást szeretett volna, — csendesen sirni kezdett. Bevallom, én is nyeltem a könnyeim. Tudja, nem voltam elkényeztetett gyerek, nincsenek igényeim, de esküdni egy leány csak egyszerű esküszóval életben és az esketési szoba, az a gyász-szalagos anyakönyvvezető annyira nem illett a mi érzéseinkhez, a mi boldogságunkhoz, hogy bántó közömbösség-nel éreztem. Ne érten felre, IMSZ-tag vagyok és tudom, hogy ebben az országban minden a dolgozókért történik. A fiatalok az országért, reménye. Mindenütt érezzük a párt és a kormány gondoskodását és sze-reletét, de a régi hivatalnok szel-leme (azt hiszem, ez az, amit az újságok bürokráciának neveznek), a maga ridegségével, közömbösségével itt van és érvényesül ma is. Igaz, azt is mondhatnánk, nem attól függ két ember boldogsága, hogy nézett ki az esketési szoba, de én amíg élni fogok, mindig emlékszem majd az esküvőm napjára. A boldogság és mint egy hideg, sötét folt, ott éke-tenedik emléimben lemezén az a rendetlen szoba és az a közömbös, fekete könnyűköddes hivatalnok, amint unottan és sietve eldarálja az esketési szöveget...

Elváltam Annuskától és felmen-tem a városi néptanács esketési szo-bájába. Úgy volt minden, ahogy mondotta. A szoba elhanyagolt, roz-szul gondozott és rendetlen volt. Az anyakönyvvezető gyász volt viselt és háromnapos szakállt. Megkérdeztem, kit gyászol. Azt mondotta, hogy a fivérét. Úgy gondoltam, szép a ke-

gyelet, de amikor az anyakönyvve-zető esket, akkor nem magánse-mély, hanem az államhatalom képviselője és ebben a minőségben fontos és ünnepélyes tevékenységet fejt ki, melynek tükröződnie kell külső megjelenésén is.

Amikor az orvos bemegy a kór-házi beteg szobájába, felveszi fehér kö-penyt. Az anyakönyvvezető, ha polgári ruhát visel is, amint esket, arra az időre vegye le ruhájától a gyász jelképét és kloti könnyűköddet. Örüljön együtt az örvendzők-vel, szívóbb mondja ki jókívánságait. Meleg kézszorításban a házassá-dó fiatalok, jobban, mint bármikor, érez-zék, hogy velük van a népi ha-talom gondoskodása, védelmező ere-je.

Az anyakönyvvezetőtől a városi néptanács akkori elnökéhez, Duma Gheorghe elvtársához mentem s elő-adtam neki a fiatalok panaszát, ké-rését: tegyék szívesen, ünnepélyese-bb az esküvői szobát, bővítsék ki bu-torzatát, a legszükségesebb kellékek-vel, legyen néhány karosszék a fi-atlokat kísérő szülők és várakozók részére.

A néptanácsi elnök arcán látszott, hogy megérti és jogosnak találja a ké-rést, de sajnálkozva mondotta, hogy mílsem tehet, mert miniszte-riumi rendelkezéssel szabályozták a hivatali szobák burtozatának ké-rését és a „Stas” szigorúan meg-szabja a székek számát is. Igérni semmit sem ígérhet, de reméli, hogy mégis csak sikerül elintézni majd a ké-rést.

Egy fél év múlva ismét benéztem az anyakönyvvezető szobájába. Tu-dom, ennyi idő a hivatali bürokrácia után csak annyi, mint egy szem-pillantás a halandók életében. Va-lóban még semmi sem történt. A szoba sivarabb, talán még porosabb volt, mint egy fél év előtt. A helyzet csak annyiban javult, hogy az anya-könyvvezető levele kabátjáról a

gyászszalagot, mivel letelt a gyász-év. Amikor látta, milyen kutató szemmel nézek körül a szobában és milyen rosszallással vizsgálom az irasztalát, amelyen ócska ragasztós üvegek és egész sor felesleges lim-lom hever, megkérdezte:

— Tulajdonképpen miért érdekl az esküvői szoba kinézeté? Esküdni akar?

— Nem, kérem. Én már esküd-tem. Es éppen ezért... Szeretném, ha ma minden házasszulandó pár-nak „elsőosztályú esküvő” jutna ki.

Az anyakönyvvezető várakozva nézett rám. De nem mondhattam többet, mert jegyzetpárkó lépet a szobába, akik az esketésre vártak. Úgy érzem azonban, egy kis ké-gézésztét kell fűzőm kijelentésemhez s amit itt elmondok, talán elég lesz magyarázatnak.

Két évtizeddel ezelőtt Nagyvára-don résztvettem egy esküvőn. A fi-atlú menyasszony boldog, szerelmes, gyerekszerű lány, úgy ment völ-gé-ny karján, mint Annuska mehetett, mint ha nem is a lábain járna, ha-nem szárnyak emelnék.

A völgyén derék, keményköltű fiú, sok évig munkánkül tengődött, az-után kemény munkával verekedte ki magának a lakást s a bele valókat, hogy szíve választottját elvehesse. Amikor a jegyesek és a násznép az esketési szoba közelébe ért, egy sötétruhás, kopasz férfi állott elő-bük s pár percnél kiemelést kért, hogy — mint mondotta — a termet elő-készíthessék az esküvőre. A nagy szárnnyasajtó kinyílt és láthatóvá vált, hogy a teremben sietve, kapkod-va emberek dolgoznak. Talán a ter-met díszítették? Ellenkezőleg. Le-szedték a bordó bársonydrapériát, a csipkefüggönyt, bíptelték kifelé a szo-banövényeket, sietve feigöngyölítet-ték a fűtőszőnyeget.

— Miért kopasztják le a szobát?

— Kérdezze velünk.

— Úgy gondolom az előző el-sőosztályú esküvő volt. Ez pedig

nem az. Már tudnillik zseb szeri-l.

— Es ki volt az előző pár? — ké-r-degette tovább a kíváncsi vendég.

— Lippmann Aranka és a Kall-fiu.

— De hiszen az az asszony meg-van ötven éves. A fiú, az aikalma-zottja, meg alig több huszonnyolc-nál.

A sötétruhás, kopasz emberke fel-emelte mutatóját:

— De gazdag, kérem. Az az asz-szony, ha a főtéren házat is beleír-tják, testvérek között is megát egy milliót.

A násznép a Lippmann-féle há-zasságról tárgyalt. A menyasszony és a völgyén egymás szemébe né-ztek:

— Ne busulj, kicsim, a mi fiánk-nak már elsőosztályú esküvőjük lesz — mondta a völgyén és meg-szorította a leány karját.

— Miért? Olyan gazdagok les-znek, mint Lippmann Aranka?

— Nem. De akkor már minden fiatalnak egyformán elsőosztályú es-küvője lesz.

— Úgy legyen! — mondta halkan a lány s amikor kinyíltak a szárnnyasajtók és a kellőképpen lekopa-sztított terembe léptek, úgy nézett körül a kopár falak közt, a meztelen alakoknál, mint ha milyen emléke-zetbe akarná vésni a látottakat.

„Úgy legyen” — mondta régen a menyasszony. Es én tudom, hogy úgy is lesz. „A boldogság előszobá-ja”, ahogy Annuska nevezte, mel-től lesz az if

KEDVELT SÉTÁNY

Ki ne ismerné fel képünkön az annyira szívünkhez nőtt Marospartot? Arnyas fái, padjai, kicsinyeket és nagyokat egyaránt vonzanak.

SALAMON LASZLO

Iskolába megy a lányom

En iskolába régen jártam, van annak ötven éve tán, most gyermekem megy iskolába: mosolygós Annamáriám. Kóstolja már az abécéjét, rendezgeti a holmiját, míg arca mint egy élő térkép jelzi szíve indulatát.

Az abécét én rég tanultam, a lányom most tanulja meg, de én mögöttem nehéz múlt van, riasztó emlékeiregeteg. O hajnalt víz a tarsolyában, lelkében most nővő napot, testvért talál az iskolában, miről apja csak álmodott.

A jövő megy most iskolába szaladós, csöppnyi lábakon, iskolás Annám homlokára legforróbb csókomat adom. Uj élet indul életéből, hogy majd százszorta szebb legyen, s a formálódó jövődből egy sugarat hozzon nekem.

Sárgul már a levél a fájkon, száz színnel bucsuzik a nyár, hűvös ár fut a folyóháton, érett a gyümölcs husa már. Ór kezdi, a fészék árva, pár hónap s jagy jön és havaz, de nézz a zsongó iskolákba, ott most kap szárnyra a tavasz.

Mi a véleményetek?

— Még ne induljon! — hallatszik nagyvonalú lőd kiabálása. A gájl villamosra az első ajtónál felrakott már egy bórondót, most tesz fel egy hátizsákot és közben a két év körüli Pistukával ölel, ő is felszáll a motorállomási megállónál. Végre minden megvan. A villamosvezető kétszer erősen ráüt a gongra és indulás.

Hátulról kigyószzerűen előresiklik a kalauz. Tászkájában csörög a sok banis, köztük a nagyanyó is.

Most már minden rendben volna, jegy is van, még csak egy kis ülőhely kellene. Mert elég messze van a végállomás és a körülbelül 65-70 évet álgyalogolt lábak megmozognak, például az állomás előtti kanyarodónál. Na, meg a vasgyuró Pistukával nem is könnyű tartani az egyensúlyt. Ó ugyanis a hátuk mögött álló kisleány piros masniját szeretné megszerezni. Eppert

ezért ennek hol haját, hol arcát, vagy fület kiabálása. Persze úgy, hogy nagyanyó ne lássa. Elöl a „fenntartott hely” jelzésű helyen 9-10 év körüli pionír fiúcska ül. Fehér ingén virít a frissen vasalt nyakkendő. Fejét kissé lehajlítja: szemüvege fölött nézi a Pistuka tornamutatóványait és a nagymama egyensúlyozási gyakorlatait.

Nagyanyó ugylászik már alaposan kifáradhatott, mert odaszól a kis pionírnak, hogy szorítson kis helyet neki is a padon. És mi volt a válasz? Válrándítás és további nyugodt üldögélés. Pistuka is felfigyelt és mivel barátokozó természetű, nagyanyja öléből hirtelen mozdulattal a pirosnyakkendő gyerekszemüvegéig hajolt, hogy közelről megnézzé azt.

A villamosvezető most visszatért és erősen rázólt a szemüveges fiúcskára,

hogy álljon fel és adja át a helyét. Ekkor a fiúcska merészen, de nem helytelenül felmutatja jegyét, hogy ő is fizetett. Erre a kalauz is beavakozott az ügybe, akinek azt szájalta, hogy ő egész a végállomásig utazik. Kijelentésével azt akarta érzéltetni, hogy az öreg néni talán előbb leszáll, tehát már nem érdemes átadni a helyet.

A kalauzban azonban, mint mondani szokás, emberére talált. Se szó, se beszéd, megfogta a karját, felállította és a helyet elfoglalta a nagyanyó.

Igaz, ekkor már a textílyári megállónál voltunk, úgy, hogy nem volt hosszú az út. Mégis jutott egy kis idő arra, hogy Pistuka elégedetten pacsolhassa nagyanyó napsültött arcát, a pionír pedig végig duzzogjon. Ez „érthető” is. Hiszen őt igazságtalanság érte!

Mi a véleményetek? L. P.

RÁDIÓAMATŐRÖK

A falakat sokféle, sokszínű, az égtől minden irányából érkezett QSL lap díszíti. Valamennyi a temesvári — hazánkban az első — pionír rövidhullámú amatőr adó- és vevő rádióállomás kis munkatársainak feltűtve őrzött tulajdona. Minden lap érdekes és izgalmas, sokszáz kilométerre levő rádióamatőrrel folytatott beszélgetés emlékeit őrz. Az egész nem egyéb, mint egy levelezőlap nagyságú, képpel vagy egyszerűen hívó jellel, helységnevel és különböző, igen fontos megfigyeléssel ellátott lap.

Minden beszélgetést ilyen írásbeli nyugtázás követ, amelyen feltüntetik a vevőkészülék adatait, továbbá a vett jeleknek, az adásnak hangerejét, hangszínezetét. Az így nyújtott segítség értékes, mert az észrevételek folytán az amatőrök sokat javíthatnak berendezésükön, adásaikon.

A temesvári pionírpálya egyik legnépesebb köre a rádióamatőröké — 140 tagot számlál. A rendszeres adás és vevés az elmúlt iskolai év első felében kezdődött meg. A berendezést maguk a pionírok készítették, Pataky György, a kör vezetőjének irányításával, aki maga is gyermekkorában óta rádióamatőr, s rövidesen rádiómérnöki diplomát szerez. Az ő irányításával állították össze a gyermekek régi és új rádióalkatrészekből, a YO2KAC adó- és vevőállomást.

Amikor a pálya elsőemeleti helyiségeiben készen állt a készülék, újabb akadály merült fel. Nem ismerték a Morse abécét, a nemzetközi jeleket, amelyek segítségével bármilyen nemzetiségű rádióamatőrrel megérthetik egymást. Ekkor is Pataky György sietett a gyermekek segítségére. Megismertette a pionírokkal a legszükségesebb jeleket, amelyek segítségével pontosan, gyorsan bonyolították le a mondanivalójukat. Ezenkívül többen a pionírok közül különböző idegen nyelvet: franciá, orosz, német, angol és olasz nyelvet ismertek, amelynek segítségével érkezhettek a külföldi rádióamatőrökkel. Mert a rövidhullámú leadó távirati és távbeszélés útján működik.

A QSL lapok között egy japán nyelven nyomtatott díszkelevél is található. Ezt csak azok kapják, akik készülékeikkel már megteremtették összeköttetésüket a hat földrész rádióamatőrjeivel: afrikaiakkal, észak-amerikaiakkal, délamerikaiakkal, ázsiaiakkal, az európai országokkal és Oceániával. Ez azt jelenti, hogy az amatőrök előállították készülék érzékeny.

Egy ízben, amikor az éterben keresetek, olaszországi hívójelre bukkantak. A fiatal olasz rádióamatőr kéréssel állt elő. A család egyik tagja, gyermek, megbetegedett és sürgősen egy gyógyszerre volt szükség. A családnak nem volt módjában ezt beszerezni. A gyermekek megígérték, hogy minden rájuk telhetőt megtesznek a gyógyszer beszerzésére. A kis pionírok Pataky Györggyel a temesvári párbizottsághoz fordultak. A gyógyszert 24 óra alatt megkapták és postai útján továbbították.

Nem vagyok szakértő az esztétikus mesterségben, de ez az esztétikához szükséges alátal valóhoz túl szűkös. Vagy talán ez valamit újítás?

Feleljen erre a kis Darázs: — Dehogy újítás. Ezek Szlaninkó József — a I. Ranghegy-gyár fiatal esztétikusainak — munkadarabjai. Hogy egy kicsit nem sikerültek? Hát az azért van, mert a munkaközü alatt — főleg a harmadik váltásban — más dolga is akad Szlaninkó Józsefnek és ilyenkor se szó, se beszéd, megpiál. Hiába sir és köröli a gép: „maradj meg, Józsi”, Szlaninkó siet s a munkadarab csunya lesz. Számára csak az a fontos, hogy minél előbb elmeheessen. Másnap aztán visszahozza a munkadarabot, hogy javítsa ki, így elhelyezte, hogy új alátéteket készítsen, gyakran javít. A grafikon pedig romlik. Sokszor marad norma alatt.

Ki érkezik ilyen későn a munkahelyére? Talán vidékről jár be és késő a vonat?

Dehogy, — halljuk a zümmögést —, Ruja Petru esztétikus, a I. Ranghegy-gyár dolgozója aradi, de annak a közmondásnak híve, hogy ami késik, nem múlik. „Örüljenek” a többi fiatalok, hogy végre bejött — ugyanis még nem kezd munkához, először mesél, majd újra mesél, közben dolgozik is egy keveset, de amikor végezték a műszak, ő még mindig mesél.

Nézzük csak, hová repül a kis darázs? A G. Dimitrov vagongyár szerelőjébe. Vajon kit keres? Nema loant, a szerelde IMSz-szervezetnek titkárt.

Több ízben folytattak baráti beszélgetést a szovjet pionírokkal, ami tapasztalatserének is beillt. A szovjet gyermekek elmondották, milyen a vevő- és adókészülékük és mivel töltélesítették azt.

A nyugati államok rádióamatőrjeivel folytatott beszélgetés közben többször tettek fel azok a kíváncsi, csodálkozással vegyes kérdést, amikor gyermekhangokat hallottak, hogy kik azok a pionírok. Szoros barátságot kötöttek, miután a gyermekek elmondották, hogy az iskolában jó eredményt elért tanulók, a pionírszervezet tagjai, egy számukra berendezett palotában tölthetnek szabadidejüket játékkal, tanulással.

A YO2KAC adó-vevőállomás létesítése óta 216 összeköttetést teremtettek a Szovjetunió, Anglia, Franciaország, Jugoszlávia, Finnország, Svédország, Csehszlovákia, Németország, Magyarország és más földrész országaival. Miközben az idegen, fölünk távollevő népek fiataljai ismerkednek, ugyanakkor fokozódik a gyermekek érdeklődése a technika iránt. Nem egy közülük kristályos (detektoros), egy, vagy kétlángos vevőt is elkészít, mint Hatvány Béla, Candid Mirocea, Csorba László, Csapó Mihály és a többiek.

A kis vörösnnyakkendősök, Pataky Györggyel együtt, büszkék művükre, amelynek segítségével pillanatok alatt kis emeleti szobájukba varázsolhatják a földgolyó távoli országait.

— En is éppen vele szeretnék beszélni.

— Jaj, — zümmög bosszusan — most jut eszembe, itt ma gyűlés lesz, Nema loant akkor pedig nem találjuk meg, mert ő gyűlésre nem igen jár, hiszen azért tiltak...

Az Universal állami áruházba repül darazsunk. Milyen sebesen száll. Talán valamilyen előre megbeszél programról, értekezletről, vagy kulturoport próbájáról nem akar elkésni.

— Kulturproba? Ugyan kivel? Hiszen a nagy vállalat egyetlen dolgozója sem lagja a tánc, ének, vagy színjátszó csoportnak — hallatszik a kis darázs lelkisimuló válasza.

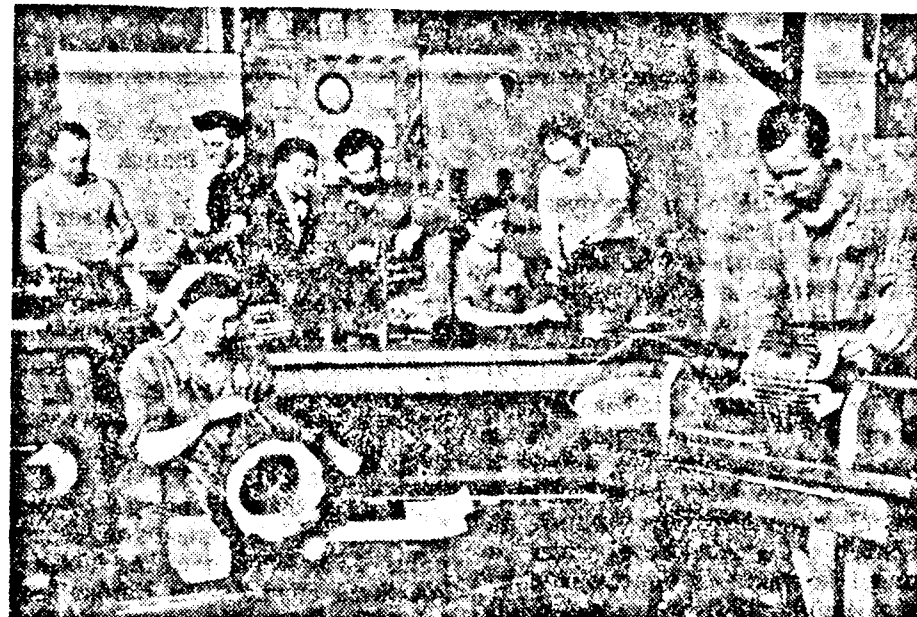
Es mit szól ehhez Chisu Filip, a vállalat kulturfelelőse? — A kulturfelelős? — őt ne tessék bántani, hiszen „rengeteget” dolgozik kulturális vonalon.

— Tényleg? Például mit? — Elad néhány mozijegyet.

— És? — Elad néhány színházjegyet.

— És? — Hát ez nem elég?

VILLANYSZERELŐK

A CFR főműhely karbantartási részlegén dolgozó ifjúságunkok tatarokossági brigádát képezték. Vezetőjük Gheorghe Ilisie. Képünkön a brigád nyolc tagja látható munka közben.

A külföld sportja

Igazi főmegverseny

A szovjet sport nagy eseménye a Szovjetunió népeinek spártakiáda. Az össz-szövetségi döntőt a tizenhat köztársaság Leningrád és Moszkva versenyen előzik meg. Most fejezték be Moszkva spártakiádját. A selejtezőkben 300.000, a döntőkön pedig 25.000 sportoló indult. Háromszáználvannolc résztvevő érte el az érdemes sportolói szintet.

Háromszoros csucsjavítás

Igor Kaskarov moszkvai főiskolás nemrég javította 206 centiméterre az össz-szövetségi magasugró csucst. Ez az eredmény annál is értékebb, mert kevés európai ugró jutott túl a bűvös kétméteres határon. Gyacsikovics edző azonban kijelentette: Kaskarov ennél jobb eredményekre is képes. Kaskarov szófogadó fiú, egy hónap sem telt el és Bergenben, Norvégia második legnagyobb városában 207-re, majd Moszkvában 208-ra javította saját csúcserőményét.

Körversenyek

Itt a nyár. Megindultak a kerékpáros körversenyek. A „Yomanyom” Tour de France esélyeit látogatja egész Franciaország. Bemegkeztetve egy kisebb, 250 kilométeres egynapos körversenyt rendeztek: a szajnai körversenyt. René Privat győzött 7:28:27-tel, 39 kilométeres átlaggal, Bobet előtt. Privat lépett elő első számú esélyessé a Tour de France-ra.

A svájciak is megrendezik körversenyüket. Itt már nem kell annyit kerekézni, hiszen sokkal kisebb az ország. Azért egy-egy részgyőzelemért itt is meg kell dolgozni. Zürich-Schaffhausen között például 234, Schaffhausen és Biel között pedig 261 kilométert kell a vállalkozó szellemű versenyzőknek maguk mögött hagyniok. Nem akármilyen sík terepen kell ezt megtenni: a svájci hegység szinte az égig érnek...

Nem sokkal jobb a helyzet az osztrák körversenyen sem. Itt nyolcezer kilométert kell a versenyzőknek maguk mögött hagyniok. A fiatal osztrák Tripolt szerezte meg a vezetést a verseny elején és ezért ő is viselte a vezetőnek járó sárga trikót. Nem sokáig... Másnap a Gross Glockner hó- és jégborította útjain fel kellett adnia a versenyt. A huszonhét éves svéd mechanikus Störm lett a sárga trikó gazdája. Nagy port vert fel az eset. Az osztrák sajtó szerint nem volt kellő egyetértés az osztrák versenyzők között. Két csapatot indítottak ugyanis, az egyiket Puchi, a másikat a Junior gyár pénzelt. A „Der Abend” szerint emiatt az állatlan vetélkedés miatt nem kapott Tripolt elég segítséget és kényszerült a verseny feladására.

Charles Dumas magasugrása

Egy fiatal, 18 éves amerikai nőgyár: Charles Dumas 214,5 centiméterre javította a magasugrás világcsucst. Dumas 186 centiméter magas, 75 kiló testsúlyú. Rohamhoossúsága 8 lépésből áll és ez 11,70 métert tesz ki. Nikifutási szöge 43 fokos, s Dumas a lépésjártól 50 centiméterre ugrik el.

Heisinkiben nagy nemzetközi tornaversenyt rendeztek jégkorláv, svéd, finn, dán, norvég, román, magyar és nyugálmélet versenyzők részvételével. A nők versenyt Plachyné, Korondi Margit, olimpiai bajnoknő nyerte.

Ifjusági Hiradó

Az Aradul téglagyárban jó IMSz tag és szorgalmas munkás Toduta Ioan hegesztő, Petran Gheorghe lakatos. Chisin Gheorghe, Toma Anica és Szűcs Ferenc pedig rendszeresen teljesítik normájukat.

A G. Dimitrov vagongyárban a dolgozók 70 százaléka fiatal, 31 brigád működik s szép eredményeket érnek el. Badea Pantelimon brigádvezető például 1959-re termel.

A pekingi gyermekkönyvkiadó megjelentette Tömörkény István Fecskek és más elbeszélések című kötetét és Török Tamás Eltűszentett birodalom című mesejátékát.

Nagy technológiai főiskola létesül Bombayban. A főiskolán 15 szovjet professzor tanít majd. 20 indiai tanárt a szovjet főiskolákon képeznek ki.

„Hannibál tanár ur” címmel új magyar film forgatását kezdtek meg a napokban a Magyar Népköztársaságban. A film forgatókönyvét Móra Ferenc „Hannibál feltámadása” című ismert kisregénye után írták.

Magyar és csehszlovák uttorók találkoznak Szobon. Ötszáz magyar uttoró utazott hajón Szobra, ahol a Sturovából érkező csehszlovák uttorókkal találkozhatnak.

Mikelaka nagyon régi történelmi multira tekint vissza. Évszázadokon keresztül mint önálló község fejlődött.

V333 A régi történelmi okmányokban Mikelaka 1339-ban szerepel először Itelaka néven. Az előforduló adatok pusztán csak mint földbírtokról és helységről emlékeztetnek meg.

V377 Egy ez évből származó okmány megemlíti, hogy Mikelaka közvetlenül a Maros mellett fekszik. Ugyanebben az évben a bíróságok előtt nagy per dult a község bírtokról, amelyet eldöntendő, ugyanezen évben maga Jakab országbíró személyesen jelent meg Mikelakán.

XV.—XVI. század. Az egyre erősödő feudális anarchia érzékenyen sujtja Mikelakát is. Két, rendelkezésünkre álló okmány számol be a mikelakaiak kirabolásáról. 1496-ban a Dóczaiak, 1559-ben pedig a gyulai vár nagy emberi erőszakoskodnak itt.

XVI. században Mikelakára is a török hódítók törnek rá. A török elnyomással következtében a mikelakai lakosság nagyrésze tönkrement, mások pedig Erdélybe menekültek. A falu pusztulásáról legjobban az egykoru adóajstromok beszélnek, amelyekből kitűnik, hogy 1557-ben még 23 jobbágytelep volt a

rozsgében, 1564-ben pedig már csak 13 maradt.

A XVII. században a mikelakaiak helyzete rendkívül szomorú volt a törökök brutális kizsákmányolása következtében. Hogy a lakosság nem pusztult ki teljesen, az csak annak köszönhető, hogy több ízben, így 1658-ban, a török hadak elől Borosjenő lakossága Mikelakára menekült. Az egykor virágzó község szomorú helyzetét tükrözi az a tény is, hogy 1629-ben a mikelakai román és magyar lakosság már képtelen saját erejéből az iskolát fenntartani és ezért Erdélyből kap rendszeresen évi segítyt.

1776 Mikelaka a XVIII. században a hatalmas modernai uradalom részét képezte. E század végén a megnövekedett piaci lehetőségek folytán a földesurak a jobbágyok robot-kötelezettségének és egyéb terheinek súlyosbításával igyekeztek minél több mezőgazdasági árucikk bírtokába jutni. A növekedő kizsákmányolás következtében ez évben a mikelakai jobbágyok ki akarnak vándorolni Moldovába, azt remélve, hogy ott jobb körülmények közé kerülnek.

Ismerjük meg városunkat

Mikelaka multijából

A vármegye letartóztatással és ítélettel elkövetésével megérkezik meg őket. Csak annyit engednek meg, hogy a paraszti községbe települhessenek el.

1784 A földesur arra kényszeríti a mikelakaiakat, hogy az egész robotot a nyári nagy munkaidőben teljesítsék. Ezzel szemben az urbárium jogot adott a jobbágyoknak, hogy a robot egyharmadát téli időben rohanásból el. Ezért, hogy magunk munkáinkra is kevés időt hagyjunk csak állg érkezhetnek...

1784 nyarán a földesur marháit legelőzik a parasztiok vetéseinek egy részét. A jobbágyok kéri a földesurat, szadmitsa be kárukat az urbéri terhekbe, de a földesur még válszra sem méltatja őket.

Ez év őszén a román és a magyar parasztság fellázad, Horia, Closca és Crisan vezetésével az elviselhetetlen feudaliz kizsákmányolás ellen. A felkelés hírtérőit Aradmegye egy részére is. A felkelés nyomán a mikelakai erdőben is te-

vékenykedett egy nagyobb fejveres csapat, amely nem tudott a felkelők főerejéhez csatlakozni.

1785 A felkelés leverése után hosszú időn keresztül küzdöttek meg a parasztiok a mikelakai erdőben. Több ízben katonaságot és más fejveres alakulatokat küldtek ellene sikertelenül. 1785 június 11-én 108 katonát és többszáz más fejverest küldöttek ellenük. A mikelakai erdőben harcoló parasztiok hónapokon keresztül reménytelen tartották az aradi hatóságokat és az uralkodó osztályok tagjait.

1810 A modernai uradalom néhány év előtt visszakerült a császári kamara (kincstár) bírtokába. A bírtokok egyre csökkenő jövedelme miatt 1810-ben a kamarai bírtokok igazgatósága saját kezelésébe vette a Maroson ültő szőlőültetést. Az akkori kezdetleges folyami szállítási viszonyok következtében ehhez nagyszámu vontató, rakodó és a csónakokat kísérő személyzetre volt szükség.

Ezért a mikelakai jobbágyok jelentős részt bevonták ebbe a szolgáltaiba. Nehéz munkájuk ellenében jelméntették őket a jobbágyi terhek viselésé és a katonaság alól. Ezenkívül ház-

helyet, valamint legelőt kaptak. A mikelakai hajósok ugyszólván katonai jegyelem alá kerültek. Vezetőjük a káplár, akinek feladata a kerületi háőskapitány volt. Ezek gyakorlatok a mikelakaiak fölött az összes bírói és más közigazgatási jogokat. A hajósok házára joglalkozásuk és hovatartozásuk jelképeként egy csónak — „hajó” volt festve.

A szőlőültetés azonban nem jövedelmezett a kamarai igazgatóság várokozsáinak megjelében. Ezért csakhamar az egész vállalkozást bérbeadták. A mikelakai hajósokat pedig szintén hamarosan újra visszataszították a jobbágysságba.

1906 Az aradhegyaljai villamos vasút földmunkálatainál szamos mikelakai munkás dolgozott. A vállalkozók ki akarták rekeszteni a mikelakaiak jelentős részét ebből a munkából, hogy így leszoríthassák a munkálékat. A mikelakai földmunkások azonban erre az önkényes cselekedetre zúdulásban törtek ki. A hatóságok a mikelakai munkások jogos követeléseit meg sem hallgatták és csendőroket vezényelték ki a munkások ellen, akik az egykoru reakciós polgári újságok szerint „helyreállították a rendet”.

Glück Jenő

A Szovjetunió kormányküldöttségének látogatása Krakkóban

KRAKKO. (Agerpres.) — A PAP jelenti:

A Lengyelországban tartózkodó szovjet kormányküldöttség tagjai július 24-én Krakkóba érkeztek. A felkészített krakkói repülőterén a dolgozók ezrei köszöntötték a szovjet vendégeket.

Krakkó lakossága nevében C. Studnicki üdvözölte a szovjet kormányküldöttség tagjait. N. A. Bulganyin válaszában a testvéri szövetség nép meleg üdvözlését tolmácsolta. Krakkó lakosságának és élte a megbonthatatlan lengyel-szovjet barátságot.

A szovjet kormányküldöttség tagjai ezután a Nowa-Huta-i fémipari kombinát felé vetették útjukat. A kombinátban a fémipari dolgozók nagy csoportja köszöntötte a vendégeket. A Nowa-Huta-i dolgozók forró hálójukat fejezték ki a szovjet nép iránt és nagyvárakozással várják a szovjet csapatok érkezését. A kombinát különböző osztályain melegek, baráti beszélgetésekre került sor a munkások és a szovjet vendégek között.

A kombinát megtekintése után a küldöttség tagjai részt vettek a tiszteltük rendezett nagygyűlésén. A munkások helyükről felállva, lelkesen éljenek N. A. Bulganyin, G. K. Zsukovot, a szovjet kormányküldöttség többi tagjait és a lengyel vezetőket.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt Krakkó-vidéki bizottsága első titkárai megnyitott beszéd után N. A. Bulganyin emelkedett szólásra a jelenlévők viharos tapsa közepette.

Bulganyin elvtárs örömeinek adott kifejezést a lengyel nép képviselőivel való meleg, szíves találkozó fő-

lőtt, majd az időszerű nemzetközi kérdésekről beszélt. Rámutatott arra, hogy a Szovjetunió az összes szocialista országok és a világ békeszerető erőinek következtetésére erőszakkal nyomán, sikerült bizonyos mértékben enyhíteni a nemzetközi feszültséget. A béke erő, a szabad népek, a béke híveinek erői — mondotta — ma már olyan hatalmasak, hogy — amint arra a Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusa rámutatott — teljes lehetőség nyílik egy új háború megelőzésére. Bulganyin elvtárs a továbbiakban rámutatott arra, hogy a barátság döntő szerepe van minden egyes szocialista ország és a szocialista világrendszer megszilárdításában.

A lengyel nép sikereiről szólva N. A. Bulganyin hangsúlyozta, hogy ezeket a sikereket a Lengyel Egyesült Munkáspárt vezetése alatt érték el. A lengyel dolgozók — mondotta — nagy munkát fejtettek ki a nemzetgazdaság újjáépítése és fejlesztése, újabb sikereket biztosító tartós gazdasági alap létrehozása, az ország védelmi képessége biztos alapjainak megteremtése, a nép életszínterének emelése érdekében.

A marxizmus-leninizmus eszméit megvalósító kommunista pártoknak legfőbb céljuk szolgálni az egyszerű embert. Nekünk, kommunistáknak nincsenek más érdekeink, mint népünk érdekei; a munkásoké, a dolgozóké, a parasztoké és a néphez hű értelmiségének állandó megújítása — mondotta N. A. Bulganyin, majd így folytatta: — Ti létrehoztátok a Nowa-Hutát. Ez a ti győzelmetek, az egész lengyel nép győzelme. Örülünk sikereiteknek. Nowa-Huta a jelenlegi szabad és hatalmas szocialista Lengyelország arca. Nowa-Huta a korszerű technika, az emberi munka csodája és a szovjet-lengyel testvéri barátság jelképe. E nagy sikerek ellenére, életelemben még vannak nehézségek és hiányszorok. Ennek különböző okai vannak. De minden nehézséget és hiányszorokot a szovjet-lengyel barátság és a szovjet-lengyel együttműködés segítségével legyőzhetjük. A szocialista államoknak minden szükséges eszközt meg van ahhoz, hogy a legközelebbi jövőben lényegesen emeljék népeik jólétét.

Testvéreik, a Szovjetunió népei, a Szovjetunió Kommunista Pártja és a szovjet kormány nevében újabb munkásoknak kívánok nektek, munkásoknak a lengyel nép javára. Még egyszer köszönetet mondok a baráti, szíves fogadtatásért, — fejezte be beszédét N. A. Bulganyin. A nagygyűlés résztvevői ezután elénekelték a párt himnuszát, az Internacionálét. Az emelvényre a munkásokból lépett és ajándékokat nyújtott N. A. Bulganyinnak, G. K. Zsukovnak és a küldöttség többi tagjainak. Krakkó lakosságának ezrei árasztották el a város utcáit és tereit, hogy melegen üdvözöljék a kombinátból visszatérő küldöttség tagjait.

Délután a szovjet vendégek megtekintették a Wawel-kastélyt. A vendégeket itt a krakkói gyárak és üzemek és az intézmények számos képviselője üdvözölte.

Este C. Studnicki, a Krakkó-Vidéki Szocialista elnökségének elnöke fogadtatást adott a szovjet kormányküldöttség tiszteletére.

Olasz-szovjet parlamenti bizottság létesül Olaszországban

MOSZKVA. (Agerpres.)

A Pravda július 24-i száma közli azt a beszélgetést, amelyet a Pravda római tudósítója, V. Jermakov folytatott Giuseppe Codacci Pisanelli olasz kereszténydemokrata képviselővel, az Interparlamentáris Unió olasz parlamenti csoportjának elnökével.

Arra a kérdésre válaszolva, hogy mi a véleménye egy olasz parlamenti küldöttség látogatásáról a Szovjetunióban, Pisanelli így válaszolt: Egy ilyen látogatás szükséges és időszerű. Az a véleményem, hogy meg kell szervezni a szovjet-interparlamentáris Unió keretében megvalósítható. Mint Ön is tudja, tárgyalások vannak folyamatban arról, hogy Rómában olasz-szovjet parlamenti bizottság létesüljön. A rendelkezésre álló adatok szerint a bizottság a jövő héten, még a parlamenti szünet előtt megalakul. A bizottságban részt vesznek az összes parlamenti

csoportok, mind a többségben, mind a kisebbségben lévő parlamenti csoportok képviselői. Alapítvány a parlament kedvező álláspontja helyettesíti az olasz-szovjet parlamenti bizottság megalakításának kérdésében. Ami az olasz feltételt illeti, az a bizottság szervezi majd meg a parlamenti küldöttség látogatását a Szovjetunióban.

Népeink között megvan a messzemenő kölcsönös megértés. Nem felejtjük el, hogy a Szovjetunió volt az, amely 1944-ben elsőként ismerte el a fasizmus szétzúzását, és hogy a Szovjetunió támogatja az olasz kormányt.

Az olasz-szovjet kereskedelmi kapcsolatokról Pisanelli ezt mondta: Ezen a téren már értünk is a sikerekhez. A kulturális, tudományos és műszaki kapcsolatok tekintetében is jó utat haladunk.

Irán miniszterelnöke a sah szovjetunióbeli utjának eredményeiről

TEHERÁN. (Agerpres.) TASZS:

Hosszein Ala, iráni miniszterelnök interjú adott az Attela című lap munkatársának. Arra a kérdésre, hogy milyen eredménnyel járt az iráni sah látogatása a Szovjetunióban, a miniszterelnök egybehangzóan kijelentette: Véleményem szerint a szovjetunióbeli látogatásnak eredményeként országaink kereskedelmi helyes irányban fejlődik, és megfelelő mindezt ország érdekeinek.

Bár a múltban voltak közöttünk bizonyos nézeteltérések, Ofelsége szovjetunióbeli látogatása után ez az egyetlenkedés tisztázódott.

A miniszterelnök a továbbiakban kijelentette, hogy a Szovjetunió és Irán közti határ megállapítása teljesen kielégítő módon folyamatban van és hogy az ezzel kapcsolatos munkálatok befejezéséhez közelednek.

Külpolitikai jegyzetek

Kudarcba fulladt tervek

A londoni újságok első oldalain váratlanul számos hír kezdett megjelenni Libanonról. Ez a libanoni kormány és az Irak Petroleum Company nemzetközi petroleumtársaság között felmerült konfliktus kiéleződésének tulajdonítható. A társaságban a vezetőséget az angol tőke őrzi. A konfliktus oka az, hogy a társaság visszatartotta a libanoni kormánytól a kérését, hogy megfelelő bérleti díjat fizessen azért a petroleum-vezetékért, melyet az Irak Petroleum Company libanoni területen át fektetett.

Miután a libanoni kormány és a petroleumtársaság közötti tárgyalások zsákutcába jutottak, olyan híreket terjesztettek, hogy a társaság nem fogja tovább a petroleum-vezeték használni és a petroleumot a Földközi-tenger felé nem Libanonon, hanem Szírián keresztül vezetik majd. Ez nyilvánvalóan megfélemlítési kampány volt: a libanoni érdekeket akarták adni, hogy ha kitarának követelések mellett, úgy meg azokat a jelentéktelen összegeket is elveszítik, amelyeket eddig a petroleum-vezetékért kaptak.

E zavaros megismerésnek tervei kudarcot vallottak. Június 29-én a libanoni kormány az első csapást mérte a petroleum monopoliomokra, amikor jóváhagyta a parlament által elfogadott törvényt az idegen társaságok megadóztatásáról. Mindezek az Irak Petroleum Company menesztését a jövedelmiadó és a behozatali vámok fizetése elől. A libanoni kincstár számára ez nyilvánvaló veszteség volt. A „Le Commerce du Levant” című lap adatai szerint, hogyha 1952-ben a társaság csupán 10 százalékos bevételi vámot fizetett volna, úgy ez a libanoni kincstár számára több mint két és fél millió libanoni fontot jelentett volna. Vagyis, csupán valamivel kevesebbet, mint amennyit Libanon az Irak Petroleum Companytól bérként követel. Az idegen társaságok kiváltságos helyzete a gyarmati korszak nyilvánvaló öröksége és a libanoni nép

Olaszország és az Európai Szén és Acél Szövetség

Nemrég még számos, a monopoliák köréhez tartozó, olasz újság népszerűsíteni igyekezett az Európai Szén és Acél Szövetséget, azt állítva, hogy ez a leghatásosabb orvos-szervezet az olasz gazdasági nehézségektől, amelyekben szenved. Különösen hangsúlyozták azt a tényt, hogy a Ruhr-vidék iparműveinek való egyesülés révén Olaszország könnyebben jutna majd a számára annyira szükséges szénhez. A szövetség pártolói azt állították, hogy az ESZASZ lehetővé teszi majd Olaszország számára, hogy

ugyanolyan körülmények között jusson szénhez, mint maguk a széntermelő államok.

A hónapok teltek és az olasz ipari körök reményei fokozatosan szétfoszottak. Elérkezett az az idő is, amikor felébredtek a nem éppen kellemes valóságok. Ma a Ruhr-vidék szénkitermelésével való egyeztetés az Európai Szén és Acél Szövetség keretében már nem tekintik orvosságnak, hanem méregnek. Ime, egy sokatmondó példa.

Az II. Globo című újság, az olasz iparosok szövetségének sajtószerve, július 4-i számában cikket közölt a következő címmel: „Az Európai Szén és Acél Szövetség nem szünteti meg a Ruhr-vidéki szén-kartell”. A cikkben a többiek között ezeket írják: „A Ruhr-vidéki energiatársaságokhoz való hozzájutásnak meg van a maga jól meghatározott sorrendje. Először helynek a helyi kiváltságos fogyasztók; azután következnek a többi nemet vállalatok és néhány francia és luxemburgi vállalat, a Ruhr-vidéki vállalatok társulajdonosai. Harmadik helyen szerepelnek az ESZASZ nem tagállamai, akik magasabb áron vásárolják a szenet. Végül is, utolsó helyen állnak az ESZASZ többi tagjai, vagyis az olaszok, mivel a franciák, belgák és hollandok többé-kevésbé ki tudják élelteni szénkészleteiket saját termelésükből... Azokat a reményeket, melyeket az olasz fogyasztók eziránt a szövetség iránt tápláltak, a német kartell szétfeszítette. Az olasz fogyasztók most még rosszabb helyzetben vannak, mint a szövetség megalakítása előtt, amikor a kormányok közötti kétoldali megállapodások még lehetővé tették bizonyos rugalmasságot.”

Az II. Globo következtetése a lehető leglogikusabb. De vajon szükség volt-e ilyen hosszú ideig várni ahhoz, hogy levonhassák ezt a következtetést?

Véget kell vetni az embargónak

Ez év február-március havában a nyugat-nemzetközi Ipari Szövetség külön bizottsága hosszabb látogatást tett a Távol-Kelet országai-

Néhány mondatban

Dag Hammarskjöld, az ENSZ főtitkára, Egyiptomban és Izraelben tett látogatása után visszatért Genfbe.

A Szovjetunióban tartózkodó pakisztáni parlamenti küldöttség július 23-án Szálingrádba érkezett.

A francia külügyminisztériumban július 23-án francia-szovjet filmcseregyezményt írtak alá. Az egyezmény azoknak a megbeszéléseknek az eredményeként jött létre, amelyeket Guy Mollet francia miniszterelnök és Christian Pineau külügyminiszter folytattak Moszkvában.

Leningrádban július 23-án megkezdődött a 27. nemzetközi szörműaukción. A külföldi részéről ez évben rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg az aukció iránt. Anglia, Dánia, Belgium, Olaszország, Norvégia, az USA, a Német SzK, Finnország, Svédország, Hollandia, Románia, Csehszlovákia, Magyarország, Franciaország, Svájc és Kanada több mint 100 szörműszakértőt és kereskedőt küldött Leningrádba. A külföldi szakemberek elragadtatással nyilatkoztak a szörmű kiváló minőségéről.

Az angliai „ENSZ Barátok Egyesülete” rendes évi ülését határozottan hozott, amelyben követeli a nukleáris fegyverekkel való kísérletek betiltását. Az ülés keretében határozatot hagytak jóvá, amelyben felhívják az angol kormányt, hogy foglaljon állást a népi Kína ENSZ-beli jogainak helyreállítása mellett.

Az Orient című beiruti újság érdekes adatokat közöl a szovjet-libanoni kereskedelem fellendüléséről. Ezek szerint a Szovjetunió ez év január óta 5,5 millió libanoni font értékű árut vásárolt Libanontól, ahova ugyanannyi 6,5 millió libanoni font értékű árut exportált.

Abdulla Halil, Szudán miniszterelnöke és Mahgub külügyminiszter, az USA és Anglia kormányainak arra vonatkozó döntését kommentálva, mely szerint nem adnák segélyt az asszuáni gát felépítéséhez, kijelenték, hogy ez nem befolyásolja a Nilus vízének szabályozására vonatkozó egyiptomi-szudáni tárgyalásokat.

A szovjet gazdasági szervezetek képviselői és az afgán pénzügyminiszterium nemrég Kabulban megállapodást írtak alá, amelynek értelmében egy szovjet szakemberekből álló csoport érkezik Afganisztánba, abból a célból, hogy kiképezzék a Szovjetunió által Kabulban most épülő sütőipari kombinát afgán személyzetét.

Nixon, vagy Herter?

WASHINGTON. (Agerpres.) — Az amerikai elnökválasztási kampány nagyon megélt a legutóbbi napokban. Stassen, az elnök lezserelési tanácsadója, egy sajtóértekezleten ugyanis azt a feltűnő nyilatkozatot tette, hogy minden főlehetőt meg fog tenni, hogy a republikánus párt Christian Herter massachusettsi szenátort jelölje az elnöki tisztségre.

Mint ismeretes, Nixon, jelenlegi alelnök, akit általában az „erőpolitika” hívének tartanak, a novemberi elnökválasztáson ismét jelöltetni akarja magát az elnöki tisztségre, de Eisenhower híveinek nagy része nem bízik Nixonban.

Az alelnök-jelöléssel kapcsolatos viták jelentősége főleg abban áll, hogy Eisenhower egészségi állapota miatt az alelnöknek esetleg jelentősebb szerep jutna az amerikai politika irányításában.

Harold Stassen kijelentette, hogy a republikánus párt több tagjával együtt megejtett vizsgálódásából,

valamint a Gallup-intézet közvéleménykutatási alicióinak eredményéből arra a következtetésre jutott, hogy Eisenhower hat százalékkal több szavazatot kapna, ha Herterrel együtt jelöltetné magát, mintha ismét Nixon volna alelnök-jelöltje.

Washingtonban Harold Stassen nyilatkozata valóságos vihart kavart fel. A France Presse érdeklődött több republikánus vezetőszeméliséggel véleménye felől, de a megkérdezettek legtöbbször azt a választ kapták, hogy nagyrabecsülik ugyan Herter képességeit, de egyelőre még nem tudnak határozni, mert Nixon esetleges eljövetele esetén szakadástól tartanak a republikánus pártban.

Jövő hónapban Filadélfiaiban összeül a republikánus párt országos konferenciája és ekkor fog eldőlni, vajon félreléltik-e az amerikai sajtó egyes lapjaiban gunyosan „trónörökösnek” nevezett Nixont, s át kell adja-e helyét egy olyan alelnök-jelöltnek, akit kevésbé ismernek az „erőpolitika” híveiként.

Véget ért az amerikai országok értekezlete

NEWYORK. (Agerpres.)

A nyugati félteke országainak elnökei Panamában, július 21 és 22-én értekezletet tartottak. Az értekezleten — Honduras elnökét kivéve — részt vettek az USA és Latin-Amerika 19 államának elnökei. Az értekezlet befejezése után nyilatkozatot olvastak fel.

Corneli, az Associated Press hírügynökség panamai tudósítója ezzel kapcsolatban beszámolt arról, hogy a latin-amerikai országokra „bizonyos mértékben nyomást kellett gyakorolni”, hogy aláírják a nyilatkozatot. Az általános kifejezésekben megfogalmazott nyilatkozat öt pontból áll. A nyilatkozat felhívja az amerikai államokat, hogy „járuljanak hozzá egy méltányos világba létrehozásához”. A legfőbb gazdasági problémák tekintetében — amelyek pedig rendkívül érdeklik a latin-amerikai országokat — a nyilatkozat csupán az amerikai államoknak arra az elhatározására szorítkozik, hogy együtt fogják működni az életszínvonal emelése érdekében. S ez a szöveg határozat épp olyankor hangzott el, amikor — mint ezt az amerikai lapok is elismerik — a legtöbb latin-amerikai ország elnöke konkrét ígéreteket várt az országok súlyos gazdasági nehézségeinek leküzdésére. Köztudomású, hogy a fenti országoknak komoly gazdasági károkat okoz az Egyesült Államoknak az

a politikája, amellyel leszorítja a latin-amerikai nyersanyagok árait, szüntelenül csökkenti az importköltségeket és amerikai mezőgazdasági termékekkel árasztja el ezeket az országokat.

A panamai értekezlet nem simította el az USA és Latin-Amerika között fennálló gazdasági ellentétet. Egyébként az amerikai külügyminisztérium nem is vette tervbe, hogy az értekezlet a gazdasági kérdések rendezését szolgálja. Az United Press washingtoni tudósítója — az USA hivatalos képviselőinek szavaira hivatkozva — azt írja, hogy „az USA nem szándékszik konkrét gazdasági kötelezettségeket magára vállalni a többi amerikai köztársaság vezetőivel szemben.”

Minthogy az USA és a latin-amerikai országok között fennálló ellentétet, s csökkenteni igyekezik ez országok elégedettségét az Egyesült Államok politikája iránt, azt javasolta, hogy létesítsenek egy szövet, egyes „gazdasági, pénzügyi, társadalmi és technikai javaslatok” kidolgozására.

Az USA és Latin-Amerika közötti ellentétre hivatkozva a New York Times tudósítója megállapítja, hogy Latin-Amerikában „mind gyakrabban hangoztatják, hogy véget kell vetni a latin-amerikai országok gazdasági és politikai függőségének” az USA-val szemben.

Az utóbbi két évben jelentős változások történtek nemzetközi távlatokban

— mondotta Eden az angol alsóházban —

LONDON. (Agerpres.) A TASZS

jelenti: Az angol alsóház külpolitikai vitáját Eden miniszterelnök nyitotta meg.

A nukleáris fegyverek kérdésével kapcsolatban Eden megismételte azt a már ismert tételét, miszerint ezeknek a fegyvereknek „megelőző” szerepük van. Ezzel végeredményben tagadta azt a nyilvánvaló tény, hogy az atomfegyverek terén folytatott fegyverkezési hajszája gátolja a béke megszilárdulását.

Eden ezután kifejtette véleményét a Szovjetunió és a népi demokratikus országok politikájáról, megemlítve egybehangzóan a személyi kultusz és következményeinek felszámolását. Hangoztatta, hogy a szovjet kormány a nemzetközi kapcsolatok megjavítására törekszik s kifejezte azt a reményét, hogy ez egyre inkább tükröződni fog külpolitikái sikon. Hozzátette: szívesebben szembenéz az úgynevezett „szovjet konkurrencia” veszélyével, (vagyis a gazdasági versennyel — szerk. megj.) mint a világháború veszélyével.

A miniszterelnök kijelentése szerint az események kialakulásából azt a következtetést lehet levonni, hogy egy újabb európai vagy egy világ-háború veszélye gyengülőben van és hogy olyan befolyás érvényesül, amely előmozdítja a feszültség enyhülését.

Eden a német kérdéssel kapcsolatban újra kifejtette a nyugati hatalmak álláspontját, amely mint ismeretes, zsákutcába vezetett.

A nukleáris fegyverekkel való kísérletek kérdéséről a továbbiakban kijelentette, nem ért egyet azzal a javaslatl, hogy nyomban tiltásuk el ezeket a kísérleteket. Eden kifejezte azt az óhaját, hogy ki kellene dolgozni a legjobb módszert a kísérletek korlátozására és ellenőrzésére. Az angol kormány hajlandó a leszerelési egyezménytől függetlenül is megvizsgálni ezt a kérdést — mondotta. Eden végül hangsúlyozta, hogy az utóbbi két évben jelentős változások történtek nemzetközi távlatokban. Egy olyan légkörben, amikor a háborútól való félelem kevésbé nyomtasztóvá vált, lehetőség nyílt a nagyobb bizalom megteremtésére, amitől a béke függ.

Rubens képviselő a laburista ellenzék nevében mondott beszédében hangsúlyozta, hogy a német kérdés a leggyorsabban egy általános európai kollektív biztonsági szerződés és a megfelelő ellenőrzéssel végrehajtott leszerelés útján valószínűleg megoldható. Angliának tárgyalásokat kell kezdenie a többi nyugati hatalmakkal, hogy új formában tárgyaljanak erről a kérdéssel.

A képviselő rámutatott, hogy a közkeletű politikát is új megvilágításban kell megvizsgálni.

A távolkeleti kérdésekkel kapcsolatban a képviselő kijelentette: a laburisták szilárd meggyőződése, hogy a Kínai Népköztársaságnak el kell foglalnia az őt megillető helyet az Egyesült Nemzetek Szervezetében.

Július 26-án napközben változó felhőzet várható, éjszaka inkább derült idő. Helyi esők lehetségesek a hegyes vidékeken. A hőmérséklet nem változik lényegesen, napközben 24--

28 fok között, éjszaka 14--16 fok között lesz. Gyenge, időnként erősebb szél.

A következő 2 napon változó felhőzet várható, az időjárás javul.